

Eesti võimalusteühiskonna tulevik – ühiskonna vananemise ja sotsiaalse vastutuse tingimustes

Intervjuu Margus Tsahknaga, Riigikogu sotsiaalkomisjoni esimehga

Märksõna „integratsioonipoliitika“: Viimase rahvaloenduse andmetel on mitte-eestlaste osakaal Eestis 31,3%. Suurima osa nendest moodustab venekeelne elanikkond. Kuidas olukorda hindate ja millist potentsiaali näete erinevate rahvuste kooseksisteerimisel Eestis. Kui hästi on need inimesed integreeritud?

Margus Tsahkna: Venekeelne elanikkond ei ole piisavalt integreeritud ja nende, kui kodanike potentsiaal, ei ole maksimaalselt avatud. Põhjuseks eelkõige see, et nad asuvad pigem Venemaa infoväljas ning ei oma piisavat

arusaama, et Eesti riik on ka nende kodu. Kui me vaatame töötuse määra ning ka kuritegevuse taset, siis vene keelt kõnelevate inimeste arv on nende hulgas suurem. Lahenduseks on suhtumise muutus ning

Margus Tsahkna: Toetan aktiivselt perevalimiste rakendamist

suurem kaasamine eelkõige läbi

hariduspoliitika. Eesti huvides on oma riigile lojaalsete ja aktiivsete kodanike olemasolu ja seda vaatamata rahvusele. Oluline on kõikide kodanike kaasatus ja seda eelkõige tööturu kontekstis, kuna meie suurimaks tulevikuprobleemiks on kvalifitseeritud tööjõu puudus. Riik peaks venekeelse elanikkonna kaasamiseks rohkem suunama oma tähelepanu nooremale põlvkonnale ning seda läbi hariduspoliitika. Samuti on suureks probleemiks venekeelse elanikkonna ning riigi vaheline kommunikatsioon – venekeelne elanikkond asub pigem Venemaa inforuumis ning seetõttu on ka nende objektiivne informeeritus Eesti riigi tegemiste kohta puudulik.

Märksõna „põlvkondadevaheline võrdsus“: Lastesaamine on väga isiklik otsus. Madal sündivus vähendab aktiivse töötava rahva osakaalu ühiskonnas. Mida ütleksite, kui Teie lapsed loobuksid 25 aasta pärast oma vanemate eest hoolitsemisest. Kuidas Te seletate noortele eestlastele, et nad peavad 25 aasta pärast tänastele lastetutele pensionit maksma hakkama? Kus lõpeb solidaarsus?

Margus Tsahkna: Kahjuks ei pööra enamuses inimesi, eriti noored, tähelepanu probleemidele, mis saavad tulevikus. Samas on demograafilised muutused kõige pikema ajaliselt ning täpsemini ette ennustatavad. Kahjuks on peremudel muutumas ja kaasaegse pere puhul ei saa loota, et lapsed oma vanemate eest vanaduses hoolitseksid. Siin tulebki sisse mõiste põlvkondadevaheline solidaarsus, mille tulemusel peavad tulevikupõlvkonnad sotsiaalsüsteemi üleval hoidmiseks rohkem tööd tegema. Meil ongi valida kaks teed – rohkem lapsi või oluliselt suurem koormus järgmistele põlvkondadele. Seepärast tuleb ka poliitikate rakendamisel soodustada just lastega peresid. Üheks näiteks on vanemapension, mis rakendub juba 2013. aastast.

Konrad-Adenauer-Stiftung e.V.

EESTI ESINDUS

NOVEMBER 2012

www.kas.de/estland

2012. aastal läbi viidud rahvasikuloenduse tulemused on karmid. Meie rahva arv on vähenenud 5,5%, eluiga on tõusnud, kuid tervena elatud eluaastate arv mitte. Samas on noorte osakaal ühiskonnas langemas. See tähendab, et sotsiaalsüsteemi hüvesid kasutavate inimeste osakaal tõuseb ning seda ülevalpidavate oma väheneb. Täna elab pea 55 000 last vaesuses, mis tähendab, et nende arenguvõimalused on oluliselt piiratud ning täiskasvanuna ei pruugi nad tööturul olla nii konkurentsivõimelised, kui vaja oleks. Seepärast on vajalik just laste ja perede poliitika tõsta esiplaanile ka tegudes, kuna rahvastiku juurdekasv ning juba olemasolevate laste arenguvõimalused on võtmeks, mis aitab lahendada sotsiaalmajanduslikud küsimused järgmistele põlvkondade jaoks.

Märksõna „perevalimised“: Demokraatlikus ühiskonnas on igal kodanikul üks hääl. Alates 18. eluaastast võib iga eestlane hääletada – noored, vanad, kirikuõpetajad, arstid, töötud, ettevõtjad või professorid. Kõik on võrdsed. Eriline roll tuleviku eest vastutamisel lasub lastevanematel. Mida arvate perevalmistest, silmas pidades Eesti tulevase põlvkonna huvisid?

Margus Tsahkna: Laste kasvatamine peab saama erilise tähenduse meie demokraatlikus riigikorralduses ning seepärast toetan aktiivselt perevalimiste rakendamist. Perevalimised tähendavad seda, et kõikidel kodanikel on alates sünni hetkest valimisõigus. Alaealiste puhul viib seda ellu tema vanem kuni täisealiseks saamiseni. Esindusdemokraatia puhul on kodaniku poliitilise tahte kõige otsemaks väljenduseks valimised. Täna on selle õiguse teostamisest kõrvale jäetud pea 270 000 kodanikku, kes aga peaksid asuma meie poliitika keskpunktis. Perevalimistega tasakaalustaksime me olemasolevat poliitilist süsteemi, suurendaksime lastega perede poliitilist kaalu ning sunniksime erakondi nende huvidega oluliselt rohkem arvestama. See võiks olla võti demograafiliste probleemide lahendamisel.

Märksõna „ettevõtjate sotsiaalne vastutus“: Eesti on „võimaluste ühiskond“. Kes on töökas ja kellel on häid ideid, võib palju saavutada. Seda eelkõige ettevõtluses, kuna Eestis on selleks väga head tingimused. Ettevõtjate sotsiaalne vastutus on osa Euroopa sotsiaalmudelist ja aitab kaasa jätkusuutliku majanduse arengule. Milline on üksikisiku vastutus nõrgemate ees? Kuidas hindate Eesti ettevõtjate sotsiaalset vastutust?

Margus Tsahkna: Eesti on oma arengus läbi teinud tohutud muutused ning ka ettevõtluses on nn „ratsa rikkaks“ vahendustegevuse põhimõtte asendumas reaalselt lisaväärtust tootva ettevõtlusega. Kõige suuremaks väärtuseks on kujunemas inimressurss ning see sunnib ka ettevõtjaid rohkem arvestama oma töötajate huvidega. Ettevõtjate sotsiaalne vastutus on meie tuleviku teema ja seda eelkõige ettevõtjate enda huvides. Seepärast on hea meel näha üha rohkem ettevõtjaid, kes mõtlevad pikas perspektiivis ning panustavad ühiskonna nõrgemate aitamisse.

Märksõna: „vabatahtlik tegevus“. 2011. aasta oli Euroopa vabatahtliku tegevuse aasta. Üle 100 miljoni eurooplase osales vabatahtlikus töös, rakendades sellega solidaarsuse põhimõtet ja andes olulise panuse ühiskonna heaks. Vabatahtlik töö põhineb mitmetel kontseptsioonidel ja traditsioonidel. Millist rolli näete Teie vabatahtlike tegevuses täna?

Margus Tsahkna: Vabatahtlik tegevus on tänapäeva ühiskonna lahutamatu osa. Pärast iseseisvuse taastamist oli meie inimeste esmaseks ülesandeks ellujäämine ning kohandumine uue ühiskonna korraldusega. Sellel on olnud oma kõrge hind, kuid valitud tee on osutunud õigeks. Tänapäev on ühiskonnakorraldus paigas ning see on loonud soodsa pinnase solidaarsuse tekkeks. Eesti on selles vallas teenäitaja näiteks projektiga „Teeme ära“, mille koristustalgud on haaramas järjest suuremat hulka riike kogu maailmas.

Märksõna „tervishoid“: Arstide puudus maapiirkondades, innovaatiline e-tervis, tööjõu lahkumine Eestist ja arstide streik. Sotsiaalminister kutsus kokku tervishoiu tulevikunägemuse töörühma. Teid nimetati selle liikmeks. Millised teemad on Teie arvates eriti olulised? Millal võiks tulemusi oodata?

Margus Tsahkna: Sõna „tervishoid“ tähendab eesti keeles tervise hoidmist. Kahjuks ei kirjelda see sõna meie tervishoiusüsteemi sisu, mis on tervise hoidmise asemel keskendunud haiguste ravile. Haigused on aga halva tervishoiu tulemus. Seepärast tuleb

Konrad-Adenauer-Stiftung e.V.

EESTI ESINDUS

NOVEMBER 2012

www.kas.de/estland

meil ümber vaadata oma tervishoiusüsteemi korraldus nii, et keskenduksime rohkem ennetuslikule tegevusele ning tervisliku elustiili viljelemisele.

Kuna raha on meil selles süsteemis alati vähe, siis sunnib see meid kokkuhoiule. Lisaks ennetustegevusele, mis on pikas perspektiivis kokkuhoidlik käitumine, peame me suutma ka oma tervishoiusüsteemi efektiivselt korraldada. Selleks oleme loonud maailmas kuulsust toonud E-Tervise süsteemi, mida me aga ei suuda täielikult rakendada. Riik peab astuma otsustavad sammud, et kõik meditsiinasutused E.Tervise lahendused omaks võtaks ning läbi selle muutuks meie meditsiinisüsteem patsiendipõhiseks.

Euroopa rahvad hoiavad kristliku õhtumaa pärandit. Te olete mõnda aega õppinud teoloogiat. Millist rolli näete tänapäeval kristlikul kirikul ja juudi kogukonnal – eriti sotsiaalhoolekandes ja ühiskondlikus elus üldiselt?

Margus Tsahkna: Eesti on kristliku kultuuriruumi lahutamatu osa ning need põhimõtted on meie ühiskonnakorralduse aluseks. Kuigi nõukogude okupatsioon tegi endast kõik, et kiriku rolli vähendada, on kiriku roll ühiskonnas oluliselt suurenenud. Üha kiiremaks ja praktilisemaks muutuv maailmas tuleb järjest rohkem endale meelde tuletada väärtuspõhist käitumist ja seda ka poliitikas.

Kirik peaks mängima suuremat rolli kogukonna korraldamisel ning olema partneriks eelkõige sotsiaalvaldkonna teenuste pakkumisel. Hea meel on näha, et paljudes kohtades on kirik oma koha kogukonnas leidnud ning sellest on olnud abi paljudele.